

**ΟΙ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ –
23 έως 29 ΜΑΡΤΙΟΥ: ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ**

Του Γεράσιμου Λιβιτσάνου

Επικυρώνονται από την Βουλή η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου που αφορούσε την αναστολή του δικαιώματος ασύλου για τους πρόσφυγες – Καταγράφονται ακραίες ξενοφοβικές αντιλήψεις – Υπουργική Απόφαση θεσμοθετεί εξαντλητικά ωράρια για τους εργαζόμενους στα καταστήματα λιανικής πώλησης τροφίμων.

Την εβδομάδα από 23 έως και 29 Μαρτίου, το Ελληνικό Κοινοβούλιο ξεκίνησε τις συνεδριάσεις του σε καθεστώς ειδικών συνθηκών, για λόγους προστασίας από τον κορονοϊό. Η διαδικασία συζήτησης των νομοσχεδίων ορίστηκε να γίνεται κάθε Πέμπτη ενώ Τρίτη και Τετάρτη διεξάγονταν συνεδριάσεις των επιτροπών και η διαδικασία του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Δηλαδή της συζήτησης ερωτήσεων βουλευτών. Οι συνεδριάσεις της Ολομέλειας γίνονται με αυστηρή συμμετοχή ελάχιστων βουλευτών, μόλις 25, ενώ κάθε κόμμα στις συνεδριάσεις των Διαρκών Επιτροπών, όπου γίνεται η επεξεργασία των νομοσχεδίων εκπροσωπούνταν μόνον από έναν βουλευτή. Εν ολίγοις διαμορφώθηκε ένα καθεστώς περιορισμού του κοινοβουλευτικού διαλόγου.

Νομοσχέδιο για το προσφυγικό

Είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακό, ότι το πρώτο νομοσχέδιο που συζητήθηκε σε αυτές τις νέες συνθήκες δεν αφορούσε την πανδημία του Covid 19. Αφορούσε το προσφυγικό ζήτημα.

Πιο συγκεκριμένα με την μορφή νομοσχεδίου ήρθε προς ψήφιση η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου που είχε ληφθεί στις 10 Φεβρουαρίου και αφορούσε τα ειδικά μέτρα της κυβέρνησης για την δημιουργία δομών προσφύγων στα νησιά του Βορείου Αιγαίου. Δηλαδή τις ρυθμίσεις εκείνες που είχαν προκαλέσει τις αντιδράσεις των κατοίκων (μεταξύ αυτών και αιρετών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, προσκείμενων στο κυβερνών κόμμα). Θυμίζουμε ότι η κυβέρνηση είχε αντιμετωπίσει το ζήτημα αυτό με ιδιαίτερη σκληρότητα αποστέλλοντας στα νησιά του Βορείου Αιγαίου Μονάδες Αποκατάστασης Τάξης της Ελληνικής Αστυνομίας (ΜΑΤ) και συγκρούστηκε με τις τοπικές κοινωνίες.

Η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου αφορούσε κατά κύριο λόγο τις επιτάξεις χώρων με ειδικές διαδικασίες προκειμένου να δημιουργηθούν δομές για την εγκατάσταση προσφύγων. Επίσης τις διαδικασίες ασύλου σε σαφή κατεύθυνση στήριξης της λογικής των Push Backs και των ανεξέλεγκτων επιστροφών στην χώρα προέλευσης. Πιο αναλυτικά τα βασικά άρθρα του νομοσχεδίου προέβλεπαν τα εξής: η διαδικασία επίταξης κτισμάτων σε νησιά υποδοχής προσφύγων.

Το πρώτο άρθρο της αφορούσε την επίταξη κτισμάτων σε νησιά υποδοχής προσφύγων,. Μια νομοθετική πρόνοια της κυβέρνησης προκειμένου να προχωρήσει στην κατασκευή των προσφυγιών δομών δίχως γραφειοκρατικές καθυστερήσεις. Αυτές θα μπορούσαν να οφείλονται είτε στις ενστάσεις ιδιωτών, είτε στην άρνηση ή απροθυμία των δήμων να παραχωρήσουν εκτάσεις, κτίρια, κληροδοτήματα. Οι διαδικασίες που ορίζονταν ήταν ιδιαίτερα σύντομες και κατά παρέκκλιση της ισχύουσας νομοθεσίας, αφού το πλάνο του υπουργείου Μετανάστευσης ήταν να προχωρήσουν οι κατασκευές εντός του καλοκαιριού. Την περίοδο δηλαδή που καταγράφεται αύξηση των μεταναστευτικών ροών. Σε άλλο άρθρο

του νομοσχεδίου προβλέπονταν η παράταση του καθεστώτος αυτού για 3 μήνες εφόσον κρίνονταν αναγκαίο.

Το δεύτερο και πιο σημαντικό άρθρο θέσπισε την αναστολή υποβολής αιτήσεων για παροχή ασύλου για πρόσφυγες οι οποίοι θα θεωρηθούν από την κυβέρνηση ως άτομα που εισέρχονται παράνομα στην χώρα. Σύμφωνα με την διάταξη τα πρόσωπα αυτά θα επιστρέφονταν δίχως καταγραφή στην χώρα προέλευσης ή στην χώρα καταγωγής. Η διάταξη αυτή βρήκε αντίθετη την Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Όπως είχε επισημανθεί αντιτίθεται στην Σύμβαση του 1951 για το προσφυγικό δίκαιο η οποία και δεν προβλέπει καμία νομική βάση για την αναστολή καταγραφής των αιτημάτων ασύλου. Από την πλευρά του υπουργείου Μετανάστευσης έγινε επίκληση του άρθρου 78 της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τα κυριαρχικά δικαιώματα των κρατών και τις νόμιμες διαδικασίες χορήγησης ασύλου. Λογική όμως που παραβλέπει το διεθνές δίκαιο που ορίζει σαφώς το δικαίωμα της υποβολής αίτησης ασύλου. Άλλωστε διαφορετική διαδικασία για τους πρόσφυγες θα ήταν αδύνατον να υπάρξει αφού για παράδειγμα δεν θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν διάταξη που υπάρχει στο ελληνικό δίκαιο και προβλέπει την παροχή Golden Visa σε όποιον υπήκοο άλλης χώρας αγοράσει ακίνητο με κόστος άνω των 250.000 ευρώ.

Κοινή ήταν η εκτίμηση τόσο των κομμάτων της αριστεράς όσο και οργανώσεων που ασχολούνται με το μεταναστευτικό ζήτημα, που τοποθετήθηκαν κατά την διάρκεια της προηγηθείσας επεξεργασίας του νομοσχεδίου στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής, ότι πραγματικός στόχος αυτής της διάταξης δεν ήταν άλλος από την κατάργηση και όχι την αναστολή του δικαιώματος στο αίτημα παροχής ασύλου. Ιδίως μάλιστα από την στιγμή που –τυπικά τουλάχιστον- εν ισχύ Συμφωνία Ευρωπαϊκής Ένωσης – Τουρκίας για τις μεταναστευτικές ροές είναι ενεργή και δεν επιτρέπει την επιστροφή στην χώρα καταγωγής αλλά αποκλειστικά στα τουρκικά παράλια. Έγινε μνεία μάλιστα σε χώρες που έχουν στο παρελθόν εφαρμόσει ανάλογη τακτική. Επρόκειτο όμως για χώρες όπως η Τανζανία, η Ταϊλάνδη και η Ουγκάντα που οι υπηρεσίες ασύλου τους δεν ήταν επαρκώς στελεχωμένες ώστε να ανταπεξέλθουν. Το συμπέρασμα λοιπόν ήταν ότι ο πραγματικός στόχος του νομοσχεδίου ήταν η πολιτική της αποτροπής.

Στην συνθήκη της συζήτησης ρυθμίσεων με τέτοιο περιεχόμενο, ήταν αναμενόμενο να προκύψουν και ακραίες, ξενοφοβικές τοποθετήσεις. Αυτές προήλθαν από την πλευρά του κόμματος Ελληνική Λύση. Το κόμμα αυτό άσκησε κριτική ζητώντας ακόμη πιο σκληρά μέτρα εναντίον των προσφύγων. Προτείνοντας μάλιστα την δημιουργία δομών σε ακατοίκητα νησιά. Είναι χαρακτηριστική η τοποθέτηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου της Ελληνικής Λύσης, Αντώνη Μυλωνάκη, στην διαδικασία που δήλωσε χαρακτηριστικά, απευθυνόμενος στην κυβέρνηση: «Ερχόμαστε, και σας λέμε και πάλι για μία ακόμα φορά: όχι κλειστές δομές στα νησιά, όχι απαλλοτριώσεις, όχι αυτό το οποίο πάτε να κάνετε. Σε ακατοίκητα νησιά ούτε επιτάξεις χρειάζονται ούτε απαλλοτριώσεις χρειάζονται ούτε τίποτα. Να φτιάξουμε δομές εκεί και εν συνεχεία θα φύγουν για τις χώρες τους». Το νομοσχέδιο αυτό ψηφίστηκε μόνον από τους βουλευτές της κυβερνητικής πλειοψηφίας.

Τροπολογίες και ρυθμίσεις

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο νομοσχέδιο αυτό ενσωματώθηκε τροπολογία του υπουργείου Ανάπτυξης με την οποία δίνονταν οι δυνατότητα σε εταιρίες του κλάδου του φαρμάκου και των καλλυντικών, προκειμένου να μεταβάλλουν την παραγωγή τους, άμεσα, κατασκευάζοντας αντισηπτικά. Η σχετική έγκριση από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων προβλέφθηκε να κατατεθεί 3 μήνες αργότερα.

Την ίδια εβδομάδα, με υπουργικές αποφάσεις, καθορίζονται αρκετά ζητήματα που αφορούν εργαζόμενους. Ανάμεσά τους ξεχωρίζει η απόφαση του υπουργού Ανάπτυξης, για τις ημέρες λειτουργίας των καταστημάτων τροφίμων λιανικής πώλησης και ιδίως των αλυσίδων σούπερ – μάρκετ. Δίχως καμία αναφορά στους όρους εργασίας του προσωπικού, αποφασίζεται η λειτουργία τους καθημερινά από τις 7.00 το πρωί έως και τις 21.00 το βράδυ, ενώ το Σάββατο να λειτουργούν από τις 7.00 το πρωί έως και τις 20.00. Να σημειωθεί ότι αυτού του είδους τα καταστήματα το προηγούμενο διάστημα είχαν λειτουργήσει και τις Κυριακές, ενώ η υπουργική αυτή απόφαση παρατάθηκε στην συνέχεια έως και τις 9 Μαΐου.

Την ίδια περίοδο θεσμοθετείται η φόρμα για την αίτηση των εργαζομένων που οι συμβάσεις τους τίθενται σε αναστολή, προκειμένου να εισπράξουν το επίδομα των 800 ευρώ για 45 ημέρες, που αντιστοιχεί σε μηνιαίο μισθό 534 ευρώ.